

Mieczysław Kijas

"Urlopy pracownicze : komentarz",
Stanisław Garlicki, Warszawa 1958 :
[recenzja]

Palestra 3/5(17), 59-60

1959

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

RECENZJE

STANISŁAW GARLICKI: *Urlopy pracownicze. Komentarz*. Wydanie II
Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1958 r.

Prawo do płatnego i corocznie należnego pracownikom urlopu jest zdobyczą socjalną świata pracy, osiągniętą wprawdzie jeszcze w okresie międzywojennym, ale konstytucyjnie zagwarantowaną i konsekwentnie w stosunku do wszystkich pracowników realizowaną dopiero w Polsce Ludowej.

Stosowanie przepisów dotyczących urlopów wypoczynkowych, okolicznościowych oraz zwolnień od pracy nasuwa w praktyce wiele wątpliwości. To też ogromną pomocą w wyjaśnianiu i rozwiązywaniu tej problematyki jest praca mec. Stanisława Garlickiego pt. „Urlopy pracownicze”, której już drugie z kolei wydanie ukazało się w 1958 r. na półkach księgarskich.

Autor nawiązał do ustawy o urlopach z dnia 16 maja 1922 r. oraz do rozporządzeń Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 11 czerwca 1923 r. i z dnia 28 lutego 1953 r., dotyczących wykonania powyższej ustawy, jako do podstawowych aktów normatywnych w tej dziedzinie. W celu jaśniejszego i lepszego przedstawienia tych przepisów oraz ich interpretacji autor podał najpierw tekst każdego z tych aktów prawnych, a następnie dopiero poszczególne przepisy zaopatrzył w komentarz.

Dużo uwagi poświęcił autor układom zbiorowym pracy, w szczególności postanowieniom tych układów dotyczącym urlopów pracowniczych. Przytaczając

szczegółowo tekst tego rodzaju postanowień w układzie zbiorowym pracy dla górnictwa, jak również w uchwale Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1949 r. (znanej powszechnie pod nazwą „Karty górnika”), streścił pokrótce odpowiednie postanowienia zawarte w innych układach zbiorowych pracy dla budownictwa, spółdzielczości, żeglugi śródlądowej, przemysłu hutniczego, naftowego, poligraficznego itp.

Osobno omówił autor przepisy urlopowe dla pracowników nie objętych ustawą o urlopach z dnia 16 maja 1922 r. Przytaczając na wstępie przepis art. 465 k.z., autor przedstawił odpowiednie postanowienia obowiązujące pracowników zatrudnionych w rolnictwie, leśnictwie, w przedsiębiorstwach mechanizacji rolnictwa i w przedsiębiorstwach lasów państwowych, zawarte w układach zbiorowych pracy lub w ogólnie przyjętych wzorcowych umowach indywidualnych, jak np. w wypadku pracowników domowych.

Specjalny rozdział omawianej pracy stanowi omówienie uprawnień urlopowych dla pracowników administracji państwowej, a więc pracowników, których stosunek pracy oparty jest na przepisach ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej lub też na przepisach szczególnych (np. rozp. o służbie w przedsiębiorstwie Polskie Koleje Państwowe, rozp. o stosunku służbowym pracowników Pań-

stwowego Przedsiębiorstwa Polska Poczta, Telegraf i Telefon, ustawa o pracownikach nauki, ustawa o prawach i obowiązkach nauczycieli, rozp. Rady Ministrów dotyczące członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa, ustawa o pracy marynarzy zatrudnionych w żegludzie międzynarodowej).

W dalszych rozdziałach autor przytoczył i skomentował przepisy o zabezpieczeniu ciągłości pracy. Poza przepisami dekretu z dnia 18 stycznia 1956 r. autor powołał także postanowienia uchwał Rady Ministrów dotyczących tegoż zagadnienia. Nader cenne uwagi autora zawiera rozdział VIII na temat wypowiedzenia umowy lub służbowego stosunku pracy w okresie urlopu. Marginesowe znaczenie mają wzmianki na temat rozdziału urlopów wypoczynkowych oraz czasów pracowniczych.

Druga część pracy zawiera przepisy dotyczące urlopów okolicznościowych, urlopów macierzyńskich, urlopów dla pełnienia prac społecznych, wreszcie zwolnień od pracy.

W porównaniu z pierwszym wydaniem „Urlopów pracowniczych” z 1955 r. rozbudowane i bardziej wyczerpująco opracowane zostały rozdziały zawierające wyciągi z układów zbiorowych pracy, przepisy o urlopach dla pracowników, których stosunek pracy opiera się na przepisach ustawy o państwowej służbie cywilnej lub szczególnych aktach normatywnych (przede wszystkim chodzi tu o pracowników nauki i nauczycieli), jak również rozdziały obejmujące tematycznie urlopy okolicznościowe i zwolnienia od pracy. Nowością w drugim wydaniu „Urlopów pracowniczych” jest opracowanie zagadnienia urlopów dodatkowych w przemyśle chemicznym i papierniczym (str. 101-104), ciągłości pracy (str. 159-183), wypowiedzenia umowy o pracę

lub stosunku służbowego w okresie urlopu (str. 187-189) oraz omówienie — w formie wzmianek — uprawnień urlopowych marynarzy tzw. wielkiej żeglugi (str. 157-158), tudzież oficerów i podoficerów Wojska Polskiego (str. 137, 156, 183).

Jak już wyżej zaznaczono, uwagi autora umieszczone na wstępie poszczególnych rozdziałów lub w komentarzu do poszczególnych przepisów są wszechstronne i wyczerpujące. Dotyczy to zwłaszcza podstawowych aktów normatywnych o urlopach pracowniczych, jak również ciągłości pracy jako podstawowego warunku do nabycia uprawnień urlopowych przez pracowników, którzy muszą wykazać się dłuższym okresem nieprzerwanego zatrudnienia.

W komentarzu autor nie tylko wyjaśnia treść poszczególnych przepisów, ale powołuje także zarządzenia władz naczelnych ogłoszone w Monitorze Polskim a stanowiące uzupełnienie aktów ustawodawczych lub rozporządzeń do nich wydanych oraz podaje wyjaśnienia Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej i CRZZ, a także (w wielu wypadkach) judykaturę Sądu Najwyższego. Wreszcie przytacza cytaty z prac wyszczególnionych w bibliografii zamieszczonej na końcu książki.

Praca spełnia całkowicie swoje zadanie. Stanowi ona niezwykle cenną a zarazem niezbędną dla każdego praktyka pomoc w dziedzinie zagadnień prawa społecznego. Nie można wręcz wyobrazić sobie podręcznej biblioteki sędziego, adwokata, radcy prawnego czy działacza związkowego bez tej cennej pozycji wydawniczej, za którą przede wszystkim autorowi, ale ponadto także i Wydawnictwu Prawniczemu należy się szczerza wdzięczność.

(opracował *adw. Mieczysław Kijas*)